

УДК 343.98; 343.13

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-3-3>**Ковальова Ольга Вікторівна**

доктор юридичних наук, доцент,
заступник директора інституту з освітньої на науково-дослідної діяльності
Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0003-4555-0172

Мусієнко Олег Леонідович

кандидат юридичних наук, доцент,
декан факультету права та економічної безпеки
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0000-0001-6533-0359

ОСОБЛИВОСТІ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Статтю присвячено вивченню особливостей слідчого огляду вогнепальної зброї, тактики та етапів проведення огляду вогнепальної зброї. Слідчий огляд вогнепальної зброї здійснюється із дотриманням процесуальних положень проведення огляду і передбачає дослідження і фіксацію основних ознак виявленої вогнепальної зброї, її положення та слідів застосування.

Результативність та повнота проведення огляду вогнепальної зброї залежить від досвіду та кваліфікованості слідчого, розуміння ним завдань, етапів та тактичних прийомів проведення слідчого огляду, вміння орієнтуватися на механізмі слідоутворення та слідах застосування вогнепальної зброї, обізнаність щодо конструктивних властивостей та будови різних видів вогнепальної зброї, здатність до процесуально грамотної фіксації доказової інформації.

Тактика проведення слідчого огляду суттєво впливає на досягнення мети і завдань цієї слідчої (розшукової) дії, дотримання процесуальних правил проведення огляду, точність та коректність відображення виявлених доказів сприяє їх допустимості та подальшій перспективі направлення кримінального провадження до суду.

Слідчий огляд вогнепальної зброї передбачає три етапи: оглядовий, детальний (статистичний) і завершальний. Оглядовий етап передбачає візуальний огляд місця виявлення вогнепальної зброї, фіксацію її розташування та положення щодо окремих предметів, фотофіксацію. На детальному (статистичному) етапі зброя перевіряється на наявність патрона в патроннику, патронів у магазині та оглядається з метою виявлення маркування зброї або особливих ознак у вигляді відсутності деталей, пошкоджень тощо. Заключний етап огляду вогнепальної зброї передбачає складання протоколу, упаковку та вилучення вогнепальної зброї та інших предметів, що мають доказове значення.

Ключові слова: вогнепальна зброя, слідчий огляд, розслідування, тактика огляду, огляд місця події, сліди, докази.

Kovalova O. V., Musiienko O. L. Features of the investigative examination of a firearms

The article is devoted to the study of the features of the investigative examination of firearms, tactics and stages of conducting a firearm examination. An investigative examination of firearms is carried out in compliance with the procedural provisions of the examination and involves the study and recording of the main features of the discovered firearm, its position and traces of use.

The effectiveness and completeness of the examination of firearms depends on the experience and qualifications of the investigator, his understanding of the tasks, stages and tactical techniques of conducting an investigative examination, the ability to navigate the mechanism of trace formation and traces of use of firearms, awareness of the constructive properties and structure of various types of firearms, the ability to procedurally competently record evidentiary information.

The tactics of conducting an investigative examination significantly affect the achievement of the goal and objectives of this investigative (detective) action, compliance with the procedural rules of conducting an examination, the accuracy and correctness of the display of the discovered evidence contributes to their admissibility and the further prospect of sending criminal proceedings to court.

The investigative examination of firearms involves three stages: inspection, detailed (statistical) and final. The inspection stage involves a visual inspection of the place where the firearm was found, recording its location and position in relation to individual objects, and photo recording. At the detailed (statistical) stage, the weapon is checked for the presence of a cartridge in the chamber, cartridges in the magazine, and is inspected to identify weapon markings or special signs in the form of missing parts, damage, etc. The final stage of the firearm examination involves drawing up a report, packaging and removing the firearm and other items of evidentiary value.

Key words: *firearms, investigative examination, investigation, examination tactics, examination of the scene, traces, evidence.*

Вступ. Протягом останніх років показники вчинення кримінальних правопорушень у сфері незаконного поводження зі зброєю є досить високими, а на зростання їх кількості впливає незаконне переміщення вогнепальної зброї із зони проведення бойових дій і прифронтових територій та, як результат, збільшення незареєстрованої вогнепальної зброї у власності громадян без відповідного на те дозволу. Відповідно до звіту Національної поліції України у порівнянні з 2023 роком упродовж 2024 року виявлено на 6% більше (з 5,3 тис. до 5,6 тис.) фактів незаконного поводження зі зброєю, розкрито на 7% (з 4,4 тис. до 4,7 тис.) та розслідувано на 10% більше (з 3,8 тис. до 4,2 тис.) таких злочинів. З незаконного обігу вилучено 4,7 тис. одиниць вогнепальної зброї, зокрема 1,7 тис. – автоматичної, 1,2 тис. – нарізної, 1,1 тис. – переробленої на вогнепальну та іншої вогнепальної зброї [1]. Вказані статистичні дані свідчать про тенденцію до збільшення кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень у сфері незаконного поводження зі зброєю, розслідування яких вимагає проведення слідчих (розшукових) дій з метою фіксації доказів, зокрема проведення слідчого огляду вогнепальної зброї. Крім того, огляд вогнепальної зброї проводиться під час розслідування кримінальних правопорушень, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї (вбивство, розбій, хуліганство та ін.).

Матеріали та методи. Проблемні аспекти, організаційні заходи і тактичні прийоми проведення слідчого огляду вогнепальної зброї

досліджені Андрєєвим Д.В., Бараненком Б.І., Бондарем В.С., Бочковим О.В., Вітвіцьким С.С., Волобуєвою О.О., Волобоєвим А.О., Давидюком П.П., Гоменюком І.М., Горою І.В., Журавлем В.А., Комарницьким В.М., Коноваловою В.О., Отришкою А.О., Тищенком В.І., Тищенком В.В., Троценком А.М., Шепітьком В.А., Щербаковським М.Г., Яремчуком В.О. та ін. Особливості проведення огляду під час розслідування незаконного поводження зі зброєю детально дослідили Волобоєв А.О. у дисертаційному дослідженні «Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами» та Отришко А.О. у дисертаційному дослідженні «Розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами».

Під час дослідження використовувались методи формальної та діалектичної логіки, загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання.

Метою статті є вивчення особливостей слідчого огляду вогнепальної зброї, тактики та етапів проведення слідчого огляду вогнепальної зброї.

Результати. Метою слідчих (розшукових) дій є отримання, дослідження, фіксація та перевірка доказів, що надають інформацію про обставини вчинення кримінальних правопорушень. Одним із способів одержання і документування доказів є слідчий огляд, який надає можливість встановити і зафіксувати характеристики та ознаки об'єктів огляду за допомогою візуального спостереження.

Слідчий огляд вогнепальної зброї під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері незаконного поводження зі зброєю є фундаментальною слідчою (розшуковою) дією, яка сприяє виявленню та дослідженню обставин та доказів, що вказують на вчинення особою незаконного виготовлення, переробки, зберігання, носіння або збуту вогнепальної зброї.

Відповідно до ст. 237 КПК України до слідчого огляду належать такі види як огляд місцевості, приміщення, речей, документів та комп'ютерних даних [2]. Різновидом слідчого огляду є огляд місця події, що полягає у виявленні та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення. Відповідно до ст. 214 КПК України огляд місця події є слідчою (розшуковою) дією, яка у невідкладних випадках може проводитись до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань [2]. Слідчий огляд вогнепальної зброї здійснюється із дотриманням процесуальних положень проведення огляду і передбачає дослідження і фіксацію основних ознак виявленої вогнепальної зброї, її положення та слідів застосування.

Вивчаючи особливості та проблемні аспекти проведення слідчого огляду у кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю слід зазначити, що науковці наголошують на важливості цієї слідчої (розшукової) дії при розслідуванні вказаних кримінальних правопорушень: 1) під час цієї слідчої (розшукової) дії відбувається виявлення, фіксація, вилучення, а нерідко і дослідження слідів кримінального правопорушення, які є найважливішими джерелами доказової інформації про обставини вчинення кримінального правопорушення та причетних до цього осіб [3, с. 286]; 2) грамотно побудований алгоритм огляду місця події дозволяє вирішити комплекс спеціальних завдань, що спрямовані на виявлення елементів кримінального правопорушення і встановлення зв'язків між ними [4, с. 268]; 3) огляд місця події, сприяє виявленню слідів кримінального правопорушення, фіксації доказів і закріпленню матеріальної обстановки на місці кримінального правопорушення, вилученню знарядь і засобів вчинен-

ня протиправних дій, а також предмету кримінально-протиправного посягання (в даному випадку такими предметами є зброя, бойові припаси, вибухові речовини тощо). Більшість науковців акцентують увагу на тому, що огляд місця події є найбільш інформативною слідчою (розшуковою) дією, у ході проведення якої є можливим отримати докази і встановити чимало обставин вчинення кримінального правопорушення [5, с. 450]; 4) отримана під час огляду зброї та її слідів вихідна інформація використовується для висування версій про походження зброї, способи її переміщення та зберігання, осіб, які вчинили кримінальне правопорушення [6, с. 112].

Крім того, науковцями акцентується увага на недоліках у роботі слідчих, що здійснюють розслідування вказаних кримінальних правопорушень, зокрема під час проведення слідчого огляду. Так, проведенню огляду місця події у кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю допускаються серйозні помилки й прорахунки, які іноді приводять до втрати доказів, що мають суттєве значення та ускладнюють подальше розслідування і судовий розгляд. Першою причиною є відсутність в деяких слідчих достатнього практичного досвіду проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії, особливо у провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю. Друга причина недоліків полягає у недостатньому знанні тактичних прийомів слідчого огляду, розроблених криміналістикою, відсутності навичок використання при огляді науково-технічних засобів [6, с. 116]. Слідчі під час проведення огляду допускають такі характерні тактичні та процесуальні помилки й прорахунки: не залучення до участі в огляді необхідних спеціалістів; недостатньо широко використовуються необхідні науково-технічні засоби; наявні помилки в орієнтуванні об'єкта огляду щодо непорушних орієнтирів або взагалі їх відсутність; відсутність або здійснення неповного чи неякісного опису обстановки місця події, виявлених об'єктів озброєння, інших предметів і слідів кримінального правопорушення; використання специфічної термінології, що ускладнює сприйняття обстановки

місця події; відсутність зазначення способу виявлення й упакування об'єктів озброєння, слідів й інших знарядь злочинної діяльності; порушення правил їх упакування; під час фото-, відеофіксації не застосовувались такі окремі прийоми фотозйомки, як орієнтуюча, детальна та панорамна; відсутність схеми та / або фототаблиці місця події; відсутність у схемах та/або фототаблицях заголовків та пояснювальних надписів або ці написи виконані у шаблонній формі, що ускладнює сприйняття відображених елементів обстановки події; наявність рапортів про відсутність фото таблиць, інформаційних носіїв, при застосуванні відеозйомки, до протоколу огляду внаслідок технічних несправностей засобів фото-, відеофіксації; відсутність підписів усіх учасників огляду або не на кожній сторінці протоколу; відсутність занесення до протоколу заяв, клопотань, доповнень та уточнень [3, с. 288–289].

Таким чином, результативність та повнота проведення огляду вогнепальної зброї залежить від досвіду та кваліфікованості слідчого, розуміння ним завдань, етапів та тактичних прийомів проведення слідчого огляду, здатність до процесуально грамотної фіксації доказової інформації. Важливе значення має і обізнаність слідчого щодо конструктивних властивостей та будови різних видів вогнепальної зброї, вміння орієнтуватися на механізмі слідоутворення та слідах застосування вогнепальної зброї. Крім того, від слідчого залежить вибір тактики та способу проведення слідчого огляду, що суттєво впливає на досягнення мети і завдань цієї слідчої (розшукової) дії, адже дотримання процесуальних правил проведення огляду, точність та коректність відображення виявлених доказів сприяє їх допустимості та подальшій перспективі направлення кримінального провадження до суду.

Аналіз матеріалів кримінальних проваджень свідчить, що проведення огляду місця події за фактом вчинення незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами вирішує три групи основних тактичних завдань: 1) безпосереднє вивчення обстановки місця події для з'ясування характеру й обставин

кримінального правопорушення; 2) виявлення, фіксація та попереднє дослідження об'єктів озброєння, збирання і оцінка інших слідів та речових доказів; 3) збирання криміналістично значущої інформації задля забезпечення якісного та всебічного процесу розслідування (зокрема, для встановлення особи злочинця, можливих очевидців кримінального правопорушення та додаткових джерел інформації, що вказують на походження виявлених об'єктів, їхню належність злочинцеві, імовірність використання у злочинних цілях тощо) [7, с. 163].

Криміналістикою розробляються тактичні прийоми з метою ефективності проведення огляду та оптимізації діяльності слідчого. Не можемо не погодитись з Волобоєвим А.О. щодо того, що розкриття і розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами знаходяться в прямій залежності від правильного тактичного проведення огляду місця події [3, с. 286]. Незалежно від наявності певних особливостей кожного виду огляду, всі вони базуються на загальних для всіх випадків тактичних положеннях (принципах), якими варто керуватися під час проведення будь-якого виду огляду. До таких положень сучасна наука зараховує своєчасність огляду; об'єктивність; повноту; активність; методичність і послідовність; безпечність; єдине керівництво оглядом; застосування науково-технічних засобів, методів і допомоги спеціалістів; дотримання криміналістичних правил поводження з об'єктами; використання допомоги громадськості [4, с. 252].

Науковцями наголошується на необхідності проведення підготовки до слідчого огляду, що охоплює здійснення заходів щодо забезпечення охорони місця події та недопущення сторонніх осіб, формування слідчо-оперативної групи, підшукування понятих, залучення до проведення огляду криміналіста або спеціаліста-баліста, вивчення первинного матеріалу про вчинене кримінальне правопорушення, підготовку необхідних бланків та технічних засобів фіксації. На місці огляду слідчий, оцінюючи обстановку та предмети, які підлягають огляду визначає межі його проведення, а також спосіб слідчого огляду.

Огляд місця події може проводитись за допомогою концентричного, ексцентричного або фронтального огляду, а великі ділянки місцевості можуть розбиватись, при необхідності, на окремі квадрати (наприклад, при необхідності пошуку гільз або слідів застосування вогнепальної зброї).

Завданням огляду є виявлення, фіксація, вилучення зброї, боєприпасів, слідів пострілу і дослідження їх на місці події для визначення виду, системи, калібру зброї, кількості пострілів, дистанції, напрямку і місця, з якого було зроблено постріл. Виявлену зброю фіксують за допомогою фотозйомки та описують у протоколі огляду. При огляді зброї необхідно дотримуватися певних правил. Так, при огляді бойової зброї слід: 1) встановити, чи знаходиться курок (ударник) на бойовому або захисному взводі та чи є патрон у патроннику; 2) витягти магазин, оглянути його поверхню; 3) розрядити зброю; 4) вжити заходів щодо відшукання слідів; 5) оглянути внутрішню поверхню каналу ствола для виявлення слідів пострілу у вигляді нагару, незгорілих порошинок; 6) встановити, чи немає яких-небудь пошкоджень на зброї або чи не відсутні які-небудь частини; 7) визначити наявність або відсутність запаху пороху в каналі ствола [8, с. 129]. Перш за все, під час проведення огляду вогнепальної зброї слід дотримуватися черговості дій, так спочатку необхідно здійснити фіксацію місцезнаходження і розташування виявленої вогнепальної зброї, після чого можна змінювати її положення з метою перевірки детального огляду.

Огляд вогнепальної зброї доцільно проводити у декілька етапів, кожен з яких передбачає здійснення окремих дій. Тактика огляду передбачає три етапи: оглядовий, детальний (статистичний) і завершальний. Так, на оглядовому етапі слід оглянути місце виявлення вогнепальної зброї, зафіксувати її розташування та положення щодо окремих предметів, здійснити фотофіксацію за допомогою оглядової, вузлової та детальної фотографічної зйомки. Після цього слідчий переходить до детального (статистичного) етапу огляду, на якому фіксує усі конструктивні ознаки та властивості виявленої вогнепальної зброї, наявність мож-

ливих слідів або пошкоджень. На даному етапі необхідною є перевірка наявності патрона в патроннику та патронів у магазині, виявлення маркування зброї або особливих ознак у вигляді відсутності деталей, пошкоджень тощо. При цьому, беручи зброю до рук треба не тільки дотримуватись правил безпеки, а й забезпечити збереження можливих слідів, залишених на вогнепальній зброї.

Необхідно мати на увазі, що зміна положення зброї здійснюється з моменту встановлення запобіжника в крайнє верхнє положення, від'єднання магазину, вилучення патронів, перевірки патрона в патроннику, наявності характерного порохового запаху з каналу ствола. Ці дії приводять такий об'єкт у стан, який унеможливує випадковий постріл чи його застосування за цільовим призначенням [7, с. 167]. Під час технічного огляду вогнепальної зброї, який бажано проводити за участю спеціаліста-баліста або збройового майстра, встановлюється: комплектність усіх деталей зброї; справність деталей зброї; конструктивні зміни в зброї; спосіб виготовлення зброї [9, с. 64]. Оглядаючи зброю і беручи її руками важливо не пошкодити сліди, що можуть бути на поверхні зброї (сліди рук, текстильні волокна, волосся, сліди крові, запах тощо) та не залишити свої. Зброя оглядається також для фіксації маркувальних позначень, встановлення наявності будь-яких ушкоджень, відсутності частин і т. п. При цьому слід звернути увагу на ідентичність заводського порядкового номера на різних деталях конкретного екземпляра зброї [6, с. 115]. Рекомендується під час проведення огляду вогнепальної зброї залучати спеціаліста-баліста, який зможе надати слідчому консультативну допомогу у дослідженні та фіксації конструктивних ознак та особливостей виявленої зброї, виявленні та збереженні слідів на вогнепальній зброї (відбитків, крові, пороху, волокон тощо) та на місці події (патрони, капсулі, відстріляні кулі, сліди чищення, виготовлення, ремонту або переробки вогнепальної зброї), а також вилучення та упакування зброї, слідів та доказів.

Під час зовнішнього огляду вогнепальної зброї необхідно встановити і зафіксувати у протоколі огляду: а) вид зброї: револьвер, піс-

толет, гвинтівка тощо; б) система та калібр зброї; якщо їх встановлення ускладнене, то необхідно вказати лише форму і розміри; в) положення частин зброї – чи зведений ударник, чи поставлена зброя на запобіжник, чи є у каналі ствола патрон; г) наявність або відсутність на зброї відбитків пальців; г) інші сліди – забруднення, сліди змащення та ін.; д) наявність або відсутність специфічного запаху пороху, що згорів у каналі ствола; е) серію, номер та рік випуску зброї; заводські номери можуть бути на декількох деталях, у зв'язку з чим слід мати на увазі, що злочинець, знищивши номер на одній деталі, забуває інколи зробити це на інших; якщо зброя зібрана з різних деталей, то вказуються всі номери; якщо номери забиті, цей факт необхідно зафіксувати в протоколі, щоб надалі призначити експертизу зі встановлення номерів; є) зовнішній вигляд зброї, зокрема грубо оброблена поверхня, свідчить про саморобний спосіб виготовлення, а заржавлена поверхня – про те, що зброя зберігалася в сирому місці та ін.; ж) індивідуальні особливості зброї; на ній можуть бути вигравірувані дарувальні написи, ініціали тощо. До них належить колір фарбування рукоятки або приклада, колір і якість ремня, подряпини, вм'ятини тощо; з) упаковка зброї, зокрема її характер, спосіб виготовлення, стан, характер матеріалу, можливість використання тільки для зберігання або ж і для носіння та ін. [9, с. 63–64].

Також, при описі вогнепальної зброї в протоколі огляду місця події фіксується: 1) місце виявлення вогнепальної зброї та її положення по відношенню до, як мінімум, двох нерухомих точок (об'єктів); 2) на якому боці вона лежить; 3) яке розташування осі ствола; 4) вид зброї (пістолет, автомат, гвинтівка тощо), її система, модель, калібр; 5) видимі зовнішні дефекти (вм'ятини, тріщини, погнутості і т. п.); 6) наявність (відсутність) патрону або гільзи в патроннику (у револьверу – в камері барабану навпроти ствола), кількість патронів, що залишились в магазині, їх маркувальні позначення; 7) наявність магазину в рукоятці зброї; 8) наявність (відсутність) патронів в магазині (за наявності останніх вказується їх кількість, маркувальні позначення, а також ознаки осічок на

патронах); 9) кількість і напрям нарізів у каналі ствола; 10) стан стінок каналу ствола (наявність мастила, іржі, порохового нагару, незгорілих або напівзгорілих порошинок, сторонніх часток тощо, їх інтенсивність); 11) наявність або відсутність запаху згорілого пороху, що матиме значення для встановлення давності пострілу; 12) додаткові способи фіксації зброї (фотозйомка та відеозапис, складання планів та схем) [10, с. 610–611].

Значну увагу приділяють виявленню слідів як на самих об'єктах озброєння, так і на поверхнях оточуючих їх предметів (зокрема, наявність відбитків пальців, мікрОВОЛОКОН, волосся, слідів крові та мікрочасток інших речовин) [7, с. 168]. У разі виявлення слідів застосування вогнепальної зброї (гільзи, кулі, отвори, пробойни тощо) вони детально описуються у протоколі огляду місця події та фіксуються за допомогою технічних засобів. Виявлені сліди можуть стати джерелом для формування слідчих версій, а також надати інформацію як про спосіб вчинення кримінального правопорушення, так і особу правопорушника у разі його розшуку.

Окрім огляду вогнепальної зброї, необхідним є огляд предметів та слідів, що свідчать про носіння або зберігання зброї (схованки, сейфи, чохли, кобури), виготовлення, переробку або ремонт зброї у разі виявлення саморобної, переробленої або атипової зброї (саморобні деталі вогнепальної зброї, інструменти, спеціальна література), сліди чищення або змащення (шомпол, патчі, щітки, мастила), а також деталі та окремі механізми вогнепальної зброї. На думку Отришка А.О. при проведенні огляду місця події у кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю слід роботи детальний опис таких предметів: бойова вогнепальна зброя (автомати, пістолети, кулемети, револьвери тощо); спортивна зброя; нарізна зброя (карабіни, шнунци, гладкоствольні та мисливські рушниці (обріз), комбіновані рушниці та ін.); бойові припаси (патрони до нарізної вогнепальної зброї різних калібрів військового зразку); деталі вогнепальної зброї; ємності для зберігання і перевезення зброї (боксы, ящики, валізи, чохли, сейфи); устаткування

для ремонту і переробки зброї; документи щодо відстрілу зброї, її придбання або дозвіл на право володіння і зберігання зброї; сліди щодо застосування зброї, її ремонту або переробки [5, с. 452].

На заключному етапі усі відомості, отримані під час огляду вогнепальної зброї вносяться до протоколу. У протоколі огляду зброї слід вказати: місце виявлення, відстань від двох нерухомих об'єктів, положення ствола зброї, вид, систему, наявність і зміст маркувальних позначок, номер зброї або її частин, загальний стан зброї, положення курка, запобіжника, кожуха затвора, наявність патрона (гільзи) у патроннику, магазині (барабані), слідів пальців на зброї, кіптяви і нагару, сторонніх часток у стволі та слідів запаху порохових газів [8, с. 130]. У разі виявлення вогнепальної зброї, боєприпасів та слідів пострілу на місці події у протоколі огляду фіксуються: 1) предмети, вилучені з місця події (зброя, кулі, гільзи, предмети зі слідами пострілу); 2) точне місцезнаходження виявленої зброї, куль, гільз, пробоїн та слідів пострілу на предметах обстановки (координати); 3) форма, розміри і взаємне розташування слідів, пробоїн та названих вище предметів; 4) ознаки близького пострілу, виявлені на предметах [9, с. 63].

Вогнепальна зброя вилучається, упаковується та опечатується тільки після того, як вона була детально оглянута та зафіксована за допомогою фотозйомки, а уся доказова інформація внесена до протоколу огляду. За можливості перед пакуванням здійснюється розряджання вогнепальної зброї та встановлення на запобіжний взвод. У разі виявлення на поверхні вогнепальної зброї будь-яких

слідів або мікрочасток, вогнепальна зброя упаковується так, щоб максимально зберегти виявлені сліди та направити їх на судову експертизу.

Висновки. Таким чином, слідчий огляд вогнепальної зброї полягає у дослідженні та фіксації основних ознак виявленої вогнепальної зброї, її положення та слідів застосування. Особливості проведення огляду вогнепальної зброї полягають, перш за все, у дотриманні безпеки та правил поведінки зі зброєю з метою унеможливлення здійснення довільного пострілу, а також використання тактичних прийомів, що забезпечать точність і результативність його проведення. По-друге, огляд вогнепальної зброї має здійснюватися у декілька етапів, кожен з яких забезпечує виявлення слідів та фіксацію доказів: 1) оглядовий етап передбачає візуальний огляд місця виявлення вогнепальної зброї, фіксацію її розташування та положення щодо окремих предметів, фотофіксацію за допомогою оглядової, вузлової та детальної фотографічної зйомки; 2) на детальному (статистичному) етапі зброя перевіряється на наявність патрона в патроннику, патронів у магазині та детально оглядається з метою виявлення маркування або особливих ознак у вигляді відсутності деталей, пошкоджень тощо. При цьому, беручи зброю до рук, треба забезпечити збереження можливих слідів, залишених на вогнепальній зброї та зафіксувати усі конструктивні ознаки та властивості вогнепальної зброї, наявність пошкоджень; 3) заключний етап огляду вогнепальної зброї передбачає складання протоколу, пакування та вилучення вогнепальної зброї та інших предметів, що мають доказове значення.

Література

1. Звіт Національної поліції про результати роботи у 2024 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2024/zvit-npu-2024.pdf (дата звернення: 02.07.2025)
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 02.07.2025)
3. Волобоєв А.О. Тактичні особливості огляду за фактом незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 286–289. URL: http://lsej.org.ua/5_2019/5_2019.pdf#page=286 (дата звернення: 02.07.2025)
4. Криміналістика: підручник / за ред. В.В. Тіщенко. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
5. Отришко А.О. Огляд місця події при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 450–455. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2024/109.pdf (дата звернення: 02.07.2025)

6. Щербаківський М.Г., Андреев Д.В. Розслідування незаконного обігу зброї: монографія. Харків, 2021. 192 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0052088.pdf> (дата звернення: 02.07.2025)

7. Вітвіцький С.С., Волобуєва О.О., Волобоєв А.О. Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2021. 308 с. URL: https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/09/metodyka_rozsliduvannya_nezakonnogo_povodzhennya_zi_zbroyeu_ta_bojovymy.pdf (дата звернення: 02.07.2025)

8. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, В. О. Коновалова та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 456 с.

9. Розслідування незаконного обігу вогнепальної зброї та вибухових речовин : метод. рек. / В. В. Крижна, В. В. Арешонков, О. М. Стрільців та ін. Київ, 2020. 89 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddc8ae68-89aa-4e69-abaf-a50d5d2c5653/content> (дата звернення: 02.07.2025)

10. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері обігу вогнепальної зброї та боєприпасів : навч. практ. посіб. / Б. І. Бараненко, В. С. Бондар, О. В. Бочковий, та ін. ; за заг. ред. В. М. Комарницького. Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. 2019. 800 с. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/items/7708ab02-0dda-4a90-846a-c3ba53af8844> (дата звернення: 02.07.2025)

References

1. Zvit Natsionalnoi politsii pro rezultaty roboty u 2024 rotsi [Report of the National Police on the results of work in 2024]. Retrieved from: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit_2024/zvit-npu-2024.pdf (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine] : zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua> (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

3. Voloboiev, A.O. (2019) Taktychni osoblyvosti ohliadu za faktom nezakonnoho povodzhennia zi zbroieiu ta boiovymy pryapasamy [Tactical features of the inspection upon the fact of illegal handling of weapons and ammunition]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 5, 286–289. Retrieved from: http://lsej.org.ua/5_2019/5_2019.pdf#page=286 (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

4. Kryminalistyka [Forensic Science]: pidruch. / za red. V.V. Tishchenka (2019). Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka». [in Ukrainian].

5. Otryshko, A.O. (2024) Ohliad mistsia podii pry rozsliduvanni nezakonnoho povodzhennia zi zbroieiu, boiovymy pryapasamy abo vybukhovymy rehovynamy [Inspection of the scene of the incident during the investigation of illegal handling of weapons, ammunition or explosives]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 7, 450–455. Retrieved from: http://www.lsej.org.ua/7_2024/109.pdf (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

6. Shcherbakovskiy, M.H., & Andrieiev, D.V. (2021). *Rozsliduvannia nezakonnoho obihu zbroi [Investigation of illegal arms trafficking: monograph]: monohrafiia*. Kharkiv. Retrieved from: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0052088.pdf> (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

7. Vitvitskiy, S.S., Volobuieva, O.O., & Voloboiev, A.O. (2021). *Metodyka rozsliduvannia nezakonnoho povodzhennia zi zbroieiu ta boiovymy pryapasamy [Methodology for investigating the illegal handling of weapons and ammunition] : monohrafiia*. Kyiv : VD «Dakor». Retrieved from: https://dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/09/metodyka_rozsliduvannya_nezakonnogo_povodzhennya_zi_zbroyeu_ta_bojovymy.pdf (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

8. Kryminalistyka [Forensic science] : pidruch. : u 2 t. Т. 1 / V. Yu. Shepitko, V. A. Zhuravel, V. O. Konovalova ta in. ; za red. V. Yu. Shepitka (2019). Kharkiv : Pravo. [in Ukrainian].

9. Rozsliduvannia nezakonnoho obihu vohnepalnoi zbroi ta vybukhovykh rehovyn [Investigation of the illegal circulation of firearms and explosives] : metod. rek. / V. V. Kryzhna, V. V. Areshonkov, O. M. Striltsiv ta in. (2020). Kyiv. Retrieved from: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddc8ae68-89aa-4e69-abaf-a50d5d2c5653/content> (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

10. Rozsliduvannia zlochiniv, shcho vchyniaiutsia u sferi obihu vohnepalnoi zbroi ta boieprypasiv [Investigation of crimes committed in the sphere of firearms and ammunition circulation] : navch. prakt. posib. / B. I. Baranenko, V. S. Bondar, O. V. Bochkovyi, ta in. ; za zah. red. V. M. Komarnytskoho. (2019). Sievierodonetsk: LDUVS im. E. O. Didorenka. Retrieved from: <https://rep.dnuvs.ukr.education/items/7708ab02-0dda-4a90-846a-c3ba53af8844> (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 28.07.2025

Дата прийняття статті: 29.08.2025

Опубліковано: 12.11.2025